

МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ **ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ ПО ГОРИТЕ**

Прилагане на Регламент (ЕС) № 995/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 20 октомври 2010 година за определяне на задълженията на операторите, които пускат на пазара дървен материал и изделия от дървен материал

Кс Юндола, 07.11.2013

**Регламент (ЕС) № 995/2010 на Европейския парламент и на Съвета от
20 октомври 2010 година за определяне на задълженията на
операторите, които пускат на пазара дървен материал и изделия от
дървен материал
/прилага се от 3 март 2013/**

- В негово изпълнение са приети два регламента :
- Делегиран регламент (ЕС) № 363/2012 на Комисията от 23.2.2012 година относно процедурните правила за признаването и оттеглянето на признаване на мониторингови организации, както е предвидено в Регламент (ЕС) № 995/2010 на Европейския парламент и на Съвета за определяне на задълженията на операторите, които пускат на пазара дървен материал и изделия от дървен материал
- Регламент за изпълнение (ЕС) № 607/2012 на Комисията от 6 юли 2012 година за подробните правила относно системата за надлежна проверка, както и честотата и характера на проверките на организациите за мониторинг съгласно Регламент (ЕС) № 995/2010 на Европейския парламент и на Съвета за определяне на задълженията на операторите, които пускат на пазара дървен материал и изделия от дървен материал
- Подготвено е “Ръководство” – практически сценарии за доставка

Дефиниции

- **„оператор“** е всяко физическо или юридическо лице, което пуска на пазара дървен материал или изделия от дървен материал
- **„пускане на пазара“** е доставка с всякакви средства, независимо от използваната техника на продажба, на дървен материал или изделия от дървен материал за пръв път на вътрешния пазар с цел дистрибуция или употреба в процеса на търговска дейност, срещу заплащане или безплатно
- **„търговец“** е всяко физическо или юридическо лице, което в процеса на търговска дейност продава или купува на вътрешния пазар дървен материал или изделия от дървен материал, които вече са пуснати на вътрешния пазар
- **„незаконно добит“** е дървен материал, който е добит в нарушение на законодателството, което е в сила в държавата на дърводобив
- **„законно добит“** е дървен материал, добит в съответствие с приложимото законодателство в държавата на дърводобив

Задължения на операторите

- **Забранява се** на операторите да пускат на пазара незаконно добит дървен материал или изделия, получени от такъв дървен материал
- Операторите **извършват надлежна проверка**, когато пускат на пазара дървен материал или изделия от дървен материал. За тази цел те използват рамка от процедури и мерки, наричана „система за надлежна проверка“
- Операторите **прилагат системата** за надлежна проверка по отношение на всеки конкретен вид дървен материал или изделие от дървен материал, доставени от даден доставчик в рамките на не повече от 12 месеца, при условие че дървесният вид, страната на добив и в съответните случаи - поднационалният регион и концесията за дърводобив, не са се променили
- Всеки оператор **поддържа и извършва редовна оценка** на системата за надлежна проверка, която използва, освен когато операторът използва система за надлежна проверка, установена от мониторингова организация /МО/. Като основа на системата за надлежна проверка може да се използват съществуващите съгласно националното законодателство системи за контрол, както и всеки доброволен механизъм за надзор, който отговоря на изискванията на регламента
- **Търговците** са длъжни да са в състояние да посочат операторите или търговците, които са им доставили дървения материал, както и когато е приложимо - търговците, на които са доставили дървен материал и изделията от дървен материал
- Операторите и търговците **съхраняват информацията** за доставките в продължение на най-малко пет години и предоставят тази информация на компетентните органи при поискване

Система за надлежна проверка

Достъп до информация

мерки и процедури, осигуряващи достъп до следната информация относно доставките от оператора на дървен материал или изделия от дървен материал, които са пуснати на пазара:

- – **описание, включително търговското наименование и вида изделие, както и обичайното наименование на дървесния вид** и когато е приложимо, неговото пълно научно наименование,
- - **държава на дърводобив**, и, когато е приложимо:
 - (i) поднационален регион, в който дървеният материал е добит; както и
 - (ii) концесия за дърводобив /когато рискът от незаконния дърводобив варира в различните поднационални региони/
- – **количество** (изразено в обем, тегло или брой единици),
- – **наименование и адрес на доставчика на съответния оператор,**
- – **наименование и адрес на търговеца**, на когото са доставени дървеният материал и изделията от дървен материал,
- – **документи или друга информация**, посочваща съответствието на този дървен материал и на тези изделия от дървен материал с приложимото законодателство

Система за надлежна проверка

Оценка и намаляване на риска

Процедури за оценка на риска – дават възможност на оператора да анализира и извършва оценка на риска от пускане на пазара на незаконно добит дървен материал или на изделия от такъв дървен материал

- В рамките на тези процедури се взема предвид информацията относно доставките от оператора и съответните критерии за оценка на риска, включително:
 - осигуряването на **съответствие с приложимото законодателство**, което може да включва системи за сертифициране или други проверени системи на трети лица, при които се оценява съответствието с приложимото законодателство,
 - разпространението на **незаконния добив** на конкретни дървесни видове,
 - разпространението на незаконния дърводобив или **незаконните практики в държавата** на дърводобив и/или поднационален регион на дърводобив, в който е добит дървеният материал, включително отчитане на случаите на разпространение на въоръжен конфликт,
 - **санкциите**, наложени от Съвета за сигурност на ООН или Съвета на Европейския съюз по отношение на вноса или износа на дървен материал,
 - **сложността на веригата** на доставка на дървен материал и на изделия от дървен материал;
- При процедурите за оценка и намаляване на риска могат да се вземат предвид системи за **сертифициране или други верифицирани системи на трети лица**, когато отговарят на следните критерии:
 - те предвиждат публично **достъпна система от изисквания**, която включва поне всички съответни изисквания, съдържащи се в приложимото законодателство, и я предоставят за използване от трети страни;
 - в тях се определя, че трета страна извършва **подходящи проверки**, включително посещения на място, на редовни интервали, но най-малко веднъж на 12 месеца, за да провери спазването на приложимото законодателство;
 - те включват проверени от трета страна **средства за проследяване** на дървения материал, добит в съответствие с приложимото законодателство, и изделия от такъв дървен материал на всеки етап от веригата на доставки, преди съответният дървен материал или изделията от него да се пуснат на пазара.
 - те включват проверени от трета страна проверки, за да се гарантира, че във **веригата на доставки** не може да попадне дървен материал или изделия от дървен материал с неизвестен произход, или дървен материал или изделия от дървен материал, който не е добит в съответствие с приложимото законодателство.

Оценка на риска

Тази стъпка изисква операторите да оценят риска дали техните продукти са били произведени в съответствие със законодателството на страната в която е извършен дърводобива.

Необходимо е операторите да си зададат следните въпроси :

- - Как доказвам и как се уверявам, че моя доставчик действа съобразно приложимото законодателство в страната на дърводобив? Моите продукти сертифицирани ли са или верифицирани ли са като законни чрез някоя от познатите схеми за верификация?
- - В страната или региона, от които произхожда моя продукт, има ли нелегален добив на определени дървесни видове?
- - В страната или региона, от които произхожда моя продукт, има ли информация за нелегални практики за добив на дървесина? Има в тази страна или регион въоръжен конфликт?
- - На страната или региона, от които произхожда моя продукт, наложени ли са санкции от ООН или от Съвета на Европейския съюз?
- - Веригата ми за доставка сложна /дълга, разклонена/ ли е?
- Продукта придружен ли е с разрешително по CITES или лиценз по FLEGT?

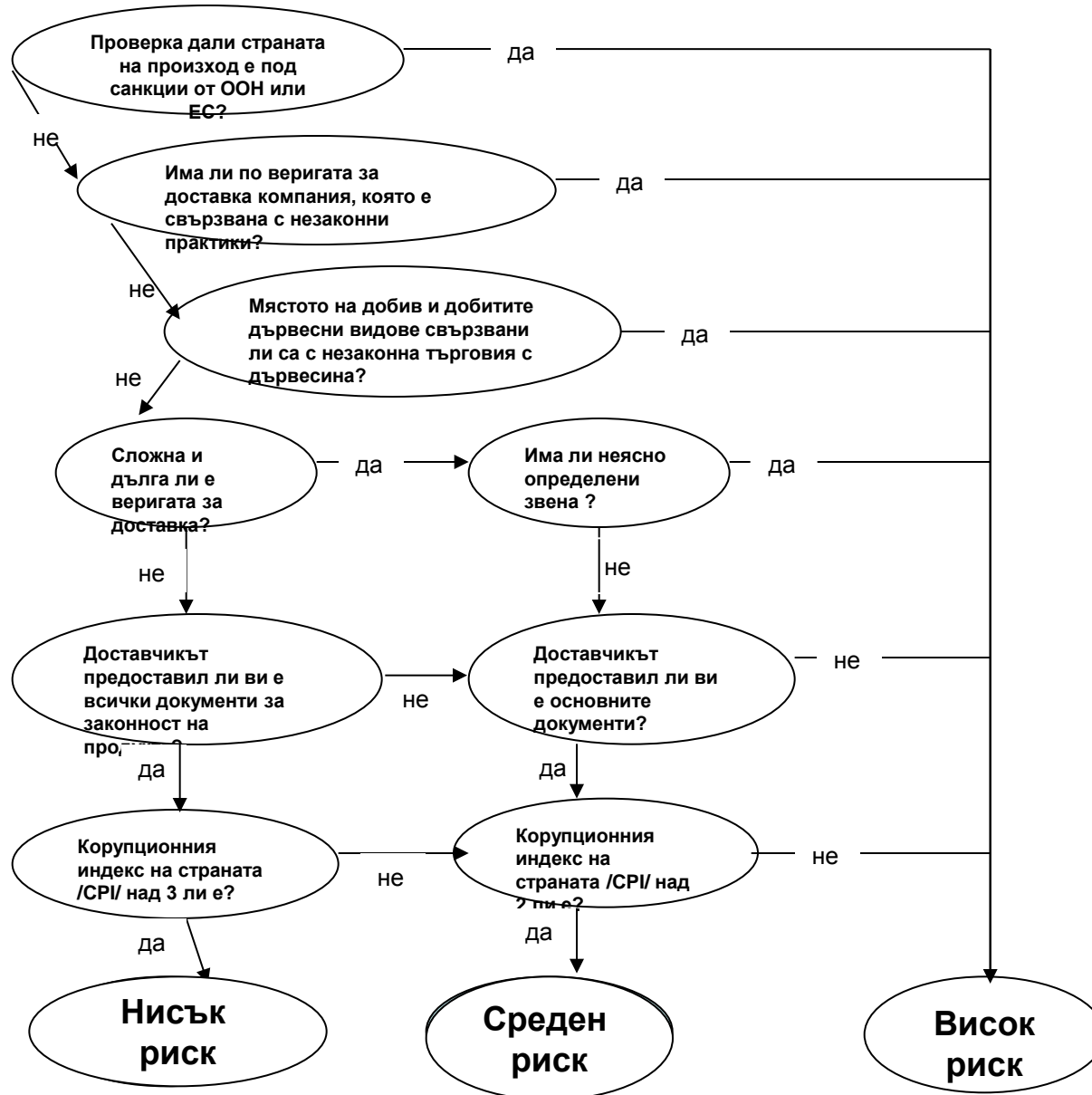
Мерки за намаляване на риска

Ако в резултат на оценката на риска, оператора установи, че риска за пускане на незаконна дървесина или продукти от дървесина на пазара не е незначителен, той трябва да предприеме мерки /процедури/ за ефективното намаляване на този риск.

- Обикновено мерките включват изискване на допълнителни документи или верификация от трета страна относно законността на продукта. Може да се изиска да бъдат доставяни само сертифицирани продукти. Възможна е и промяна на доставчика или на доставяните продукти
- Не е необходимо да се предприемат никакви процедури за намаляването на риска, ако в резултат на оценката на риска, оператора установи, че риска за пускане на незаконна дървесина или продукти от дървесина на пазара е пренебрежим

Оценка на риска

Мерки за намаляване на риска

- **„Нисък риск”** – Събиране на колкото се може повече детайлна информация за продукта;
- Наблюдаване за незаконосъобразни дейности в сектора, които могат да бъдат свързани с този продукт, включително и в медиите;
- Изпълняване ако е възможно и на други по-силни мерки, характерни за другите категории риск

- **„Среден риск”** – Изискване на допълнителни документи, особено ако някои липсват;
- Съставяне на план за действие, с който да се подобри веригата за доставки; Изискване от доставчика за повишаване нивото на сигурност /възможно е чрез сертифициране или да участие в други схеми за верификация, CoC и др./;
- Изпълняване ако е възможно и на други по-силни мерки, характерни за категорията „висок риск”;

- **„Висок риск”** – Извършване на оценка /самооценка или външен одит/ на цялата верига за доставка;
- Смяна на доставките – смяна на продукта, дървесния вид, страната на произход или на доставчика;
- Изискване от доставчика да премине към по-надеждни методи за гарантиране на законния произход /възможно е чрез сертифициране или да участие в схеми за верификации от трета страна/;

Задължения на КО

Компетентните органи /КО/ следва да следят операторите ефективно да изпълняват задълженията, предвидени в настоящия регламент :

- За тази цел КО следва да извършват **официални проверки**, когато е целесъобразно - по план, като те могат да включват проверки в помещенията на оператора и проверки на място, и следва да изискват от операторите да предприемат коригиращи действия при необходимост
- КО следва да полагат усилия да извършват проверки, когато разполагат със съответната информация, включително при изразена **основателна загриженост** на трети лица
- Проверките може да включват, наред с другото:
 - **преглед на системата** за надлежна проверка, включително на процедурите за оценка на риска и за ограничаване на риска;
 - преглед на **документация и данни**, удостоверяващи правилното функциониране на системата и процедурите за надлежна проверка;
 - проверки на **случаен принцип**, включително проверки на място

Задължения на КО

- При проверките на КО операторите предоставят **необходимото съдействие**, за да улеснят извършването им, по-специално по отношение на достъпа до помещения и предоставянето на документация или данни
- Когато в резултат на проверки се **установят пропуски**, КО могат да направят искане за предприемане на **коригиращи действия** от страна на оператора. В допълнение към това, в зависимост от характера на установените пропуски, държавите-членки могат да предприемат незабавни временни мерки, включващи наред с другото:
 - **изземване** на дървен материал и на изделия от дървен материал;
 - **забрана на предлагането на пазара** на дървен материал и изделия от дървен материал
- При прилагането на системата си за надлежна проверка операторите трябва да са в **състояние да демонстрират** пред КО как събраната информация е проверена въз основа на критериите за риска, как е взето решение относно мерки за намаляване на риска и как операторът е определил степента на риска.
- КО съхраняват **данни за проверките**, в които посочват по-специално техния характер и резултатите от тях, включително исканията за коригиращи действия. Данните за всички проверки се съхраняват най-малко пет години

Задължения по отношения на МО

- КО правят редовни проверки, за да проверят дали организациите за мониторинг, продължават да **изпълняват функциите** си като МО, отговаряйки на изискванията
- Проверки може да се извършват и в случаите, когато КО притежава съответна информация, включително изразена **основателна загриженост** на трети лица, или когато е установил недостатъци в прилагането от страна на операторите на системата за надлежна проверка, създадена от МО
- Проверките се извършват **без предварително предупреждение**, освен ако е необходимо предварително уведомление на организацията за мониторинг, за да се осигури ефикасност на проверките
- Компетентните органи извършват проверките в съответствие с **документирани процедури**
- Проверките, с които КО осигуряват спазването на изискванията, **включват при необходимост** следните дейности - **проверки на място**, преглед на документация и записи на организациите за мониторинг, **събеседвания** с висшето ръководство и персонала на МО, събеседвания с оператори и търговци и други лица, свързани случая, **преглед на документация** и записи на операторите, **изследване на проби** от доставките на операторите, които прилагат системата за надлежна проверка на съответната МО
- Компетентните органи осигуряват извършването на **редовни проверки** на МО, поне веднъж на всеки две години
- Ако КО установи, че дадена организация за мониторинг вече **не изпълнява функциите** си или вече не отговаря на изискванията по регламента, той незабавно уведомява Комисията за това

Информация за незаконен дърводобив

- **www.globalforestregistry.org** - Карта, с информация за риска от снабдяване с незаконен дървен материал
- **www.transparency.org** - Предоставя информация за годишния Корупционен индекс за повечето страни в света
- **www.illegal-logging.org** - Един обширен източник на информация за незаконния добив на дървесина
- **www.forestlegality.org** - Способи и ръководства за снабдяване със законно добит дървен материал
- **<http://sourcing.gftn.panda.org/>** Ръководство за снабдяване със „законен“ материал, от GFTN мрежата на WWF
- **<http://ec.europa.eu/environment/forests/flegt.htm>**
- Информация за въпроси относно „законността“, в страните по FLEGT

Санкции

- Държавите-членки установяват система от санкции за нарушаване на разпоредбите на настоящия регламент и вземат всички мерки, за да гарантират прилагането им
- Предвидените санкции трябва да бъдат ефективни, съразмерни и възпиращи и могат да включват, наред с другото:
 - **глоби**, пропорционални на нанесените вреди на околната среда, на стойността на съответния дървен материал или изделия от дървен материал и на данъчните загуби и икономическите вреди, причинени от нарушението, определяне на размера на глобите по начин, който гарантира, че те действително лишават причинителите от икономическите облаги, получени от техните тежки нарушения, без да се засяга законното им право да упражняват професията си, и постепенно увеличаване на размера на глобите в случай на повтарящо се тежко нарушение;
 - **изземване** на съответния дървен материал или изделия от дървен материал;
 - незабавно **спиране на действието** на разрешението за търговия
- Член 271, ал. 2 от ЗГ - За нарушения на Регламент (ЕС) № 995/2010 наказанието е глоба от 50 до 3000 лв., съответно имуществена санкция от 100 до 5000 лв., ако не е предвидено по-тежко наказание
- Ако лице извърши нарушение по този ред, след като е имало влязло в сила наказателно постановление за друго такова нарушение в срок от една година от влизането му в сила, глобата или имуществената санкция е в троен размер

Благодаря за вниманието!

инж. Валентин Чамбов

**Изпълнителна агенция по горите
София 1040, бул. "Христо Ботев" 55**

02 985 11 523, м. тел. 0885841378

vchambov@iag.bg